

12.6.2024 4. helluntain jälkeisen viikon keskiviikko

Päivän epistola

”Tiedättehän te, mitä kirjoitukset kertovat Eliasta. Hän esittää Jumalalle Israelia vastaan tämän syytöksen: ”Herra, he ovat tappaneet sinun profeettasi ja hajottaneet sinun alttarisi. Minä yksin olen enää jäljellä, ja he tavoittelevat minunkin henkeäni.” Mutta minkä vastauksen hän saa Jumalalta? ”Minä olen jättänyt itselleni seitsemäntuhatta miestä, jotka eivät ole polvistuneet Baalin edessä.” Samoin on nykyisenäkin aikana olemassa jäännös, jonka Jumala on armossaan valinnut. Mutta jos valinta kerran perustuu armoon, se ei perustu ihmisen tekoihin – muutenhan armo ei olisi armo. Israel ei siis ole saavuttanut sitä, mitä se on tavoitellut; vain valitut ovat sen saaneet. Muut ovat paatuneet, niin kuin on kirjoitettu: - Jumala on antanut heille turtuneen hengen, silmät, jotka eivät näe, ja korvat, jotka eivät kuule. Näin on yhä vielä. Ja Daavid sanoo: - Tulkoon heidän pitopöytänsä heille ansaksi ja satimeksi, kompastukoot he siihen ja saakoot rangaistuksensa. Hämärtykööt heidän silmänsä niin, etteivät he näe. Paina heidän selkänsä aina kumaraan. Kysyn siis: eivät kai juutalaiset sen vuoksi kompastuneet, että he jäisivät maahan makaamaan? Päinvastoin! Heidän lankeemuksensa on avannut pelastuksen muille kansoille, ja näin juutalaiset ovat saaneet aiheen kahdehtia niitä. Jos heidän lankeemuksensa on koitunut rikkaudeksi maailmalle ja heidän tappionsa rikkaudeksi kansoille, kuinka paljon enemmän saakaan aikaan heidän täysimääräinen voittonsa!” (Room. 11: 2b – 12)

”Mitä kirjoitukset kertovat Eliasta” viittaa Jumalan ja profeetta Eliaan kohtaamiseen (1. Kun. 19: 9 – 18). Profeetta syyttää israelilaisia ja toteaa jääneensä yksin. Jumala toteaa, että on 7000, jotka eivät ole palvoneet epäjumala Baalia. Paavali viitatessaan tähän kertoo, että hän ei ole ainoa juutalainen, joka uskoo Kristukseen Jeesukseen. Paavali on lyhentänyt ja muokannut alkuperäistä kertomusta. Tällä kertomuksella Israelin kansan historiasta hän ilmaisee Jumalan suunnitelman olemassaolevaan tilanteeseen. Pääpaino on 7000 Jumalalle uskollisessa. Jumala ei ole täysin hylännyt Israelia, ei Eliaan eikä Paavalin aikana.

”Jäännös, jonka Jumala on armossaan valinnut”, ei sisällä ajatusta, että heidän olisi pitänyt olla uskollinen laille. Myös Qumranin essealaiset pitivät itseään jumalallisen suosion valitsemina. ”Se ei perustu ihmisten tekoihin” kertoo, että valinta ei perustu ihmisten tekoihin vaan Jumalan suopeuteen.

”Israel ei siis ole saavuttanut sitä, mitä se on tavoitellut” kertoo, että enemmistö israelilaisista ei ole saavuttanut vanhurskautta. ”Vain valitut ovat sen saavuttaneet.” Vaikka valittujen joukossa on sekä

pakanoita että juutalaisia, niin tässä yhteydessä Paavali viittaa juutalaisiin, sillä hän jatkaa ”muut ovat paatuneet”. Tällä hän tarkoittaa sitä, että juutalaiset vastustivat evankeliumia.

”Niin kuin on kirjoitettu” aloittaa tekstin, joka on oman aikansa juutalainen lainaus useista eri kohdista Vanhaa testamenttia ja osittain vapaasti käännettynä. Käännös ei noudata masoreettista tekstiä tai Septuagintaa. Teksti perustuu seuraaviin Vanhan testamentin kohtiin: 5. Moos. 29: 3, Jes. 29: 10 ja Ps. 69: 23 – 24. Lainauksen ensimmäinen osa osoittaa, että juutalaiset eivät ymmärrä, ja ”näin on yhä vielä” viittaa juutalaisten reaktioon Kristuksen tullessa maan päälle. Psalmi 69 on ”Daavidin psalmi” laulunjohtajalle annettujen ohjeiden mukaan. Sen yksityiskohtiin ei kannata puuttua. Paavali haluaa tässä yhteydessä kertoa, että israelilaisten toiminta suhteessa Kristukseen johtaa heidän rangaistukseensa.

”Eivät kai juutalaiset sen vuoksi kompastuneet” kertoo, mikä seuraus oli sillä, että he eivät ottaneet vastaan Kristusta. Ensin Paavali kertoo, että juutalaisten ”kompastuminen” on väliaikainen. Todellakin, kuka tahansa voi tulla Jumalan yhteyteen, jos niin haluaa. Teksti kertoo myös, että juutalaisten kieltäytyminen Kristuksen sanomasta aikaansai apostolien toiminnan laajentumisen pakanoiden keskuuteen.

”Heidän täysimääräinen voittonsa” ei ole täysin selitettävissä. Teksti voidaan kääntää: se joka on tuotu täydellisyyteen, täysi numero, täysilukuisuus. Jotkut tutkijat selittävät sen ajatuksella: he täyttävät (jumalallisen vaatimuksen). Paavali vihjaa siihen, miten suuri hyöty olisikaan siitä, että kaikki juutalaiset tulisivat kristityiksi, kun heistä jo nyt on ollut näin paljon hyötyä.

Päivän evankeliumi

”Sitten Jeesus alkoi soimata niitä kaupunkeja, joissa hän oli useimmat voimatekonsa tehnyt, siitä etteivät ne olleet tehneet parannusta. ”Voi sinua Korasin! Voi sinua Betsaida! Jos teidän kaduillanne tehdyt voimateot olisi tehty Tyroksessa tai Sidonissa, niiden asukkaat olisivat jo aikoja sitten verhoutuneet säkkiin ja tuhkaan ja kääntyneet. Minä sanon teille: Tyros ja Sidon pääsevät tuomiopäivänä vähemmällä kuin te. ”Entä sinä, Kapernaum, korotetaanko sinut muka taivaaseen? Alas sinut syöstään, alas tuonelaan saakka! Jos sinun kaduillasi tehdyt voimateot olisi tehty Sodomassa, se olisi pystyssä vielä tänäkin päivänä. Minä sanon: Sodomaa pääsee tuomiopäivänä vähemmällä kuin sinä.” Tuohon aikaan Jeesus kerran puhkesi puhumaan ja sanoi: ”Minä ylistän sinua, Isä, taivaan ja maan Herra, siitä että olet salannut tämän viisailta ja oppineilta mutta ilmoittanut sen lapsenmielisille. Näin sinä, Isä, olet hyväksi nähnyt.” (Matt. 11: 20

Tämän päivän evankeliumi alkaa eilisen päivän evankeliumin viimeisellä jakeella. Jeesus tuomitsee ne kaupungit, missä Hän oli toiminut, sillä ne eivät olleet tehneet parannusta.

”Voi sinua Korasin! Voi sinua Betsaida!” Jeesus puhuttelee näitä kaupunkeja ikään kuin ne olisivat persoonia. Ensin Hän tuomitsee, sitten selittää ja lopuksi vertaa toisiin kaupunkeihin. Nykyisin niin Korasin kuin Betsaida ovat raunioina. Kaupungit sijaitsivat lähellä Gennesaretin järveä. Tyros ja Sidon olivat pakanallisia kaupunkeja Välimeren rannalla, jotka sekä profeetta Jesaja (23: 1 – 8) että Hesekiel (26 – 28) olivat tuominneet. Kaupungit ovat edelleen olemassa nykyisessä Libanonissa.

Betsaida kannattaa huomata erikseen, sillä tässä tulee esille eräs erityinen asia. Ensinnäkin se oli usean opetuslapsen alkuperäinen kotikaupunki, sieltä tulivat Sebedeuksen pojat, Pietari, Andreas ja Filippos. Mikä aiheutti kaupungin tuhon? Raamattu ei katso asioita fysiikan, kemian, biologian, historian tai minkään muun tieteen näkökulmasta. Se näkee kaupungin tuhon syyksi ihmisten valinnat. Väärät valinnat tuhosivat Betsaidan. Näkökulma on erilainen, kuin nykyaikana.

Jeesus vertaa näiden juutalaisten kaupunkien tuhoa Tyyroon ja Siidoniin, joiden asukkaat olivat pakanoita. Pakanoilla ei ollut Mooseksen lakia, mutta heidät tuomitaan luonnollisen lain mukaan. Jeesus oli toiminut juutalaisissa kaupungeissa, opettanut ja tehnyt ihmeitä. Nämä kaupungit, vaikka heillä oli Mooseksen laki ja ne kohtasivat Kristuksen toiminnan, eivät uskoneet. Ne saavat tuomion. Tyyros ja Sidon säilyvät.

Jeesuksen sanat Kapernaumista ovat hyvin tunteellisia. Jeesus oli itse asunut siellä ja puhuttelee sitä suoraan. Kapernaumin olisi pitänyt kääntyä, Jeesus teki siellä monet ihmeistään. Mutta Kapernaum ei käännä. Jeesuksen sanat taivaasta ja tuonelaista ovat peräisin profeetta Jesajalta (14: 13 – 15) ja Hesekieliltä (26: 20). Sodomian kohtalo on kuvattu ensimmäisessä Mooseksen kirjassa (19: 24 – 28).

Tekstimme loppuosa löytyy myös Luukkaalta (Luuk. 10: 21 – 22). Siinä ylistetään Jumalaa ilmestymisestä. Mistä on kyse, selviää tarkemmin huomiossa evankeliumissa.

”Minä ylistän sinua, Isä” on tavallinen juutalainen ylistyslause, paitsi viimeistä sanaa ”Isä”, joka on Jeesuksen lisäys ylistykseen. Näin ylistyksestä tulee hyvin intiimi. ”Salannut tämän viisailta ja oppineilta” tarkoittaa niitä juutalaisia, jotka eivät vastaanota Kristuksen opetusta. He maallisessa viisaudessaan eivät ole arvollisia sitä vastaanottamaan. ”Ilmoittanut sen lapsenmielisille” voitaisiin

kääntää myös yksinkertaisille tai kouluttamattomille. ”Ilmoittanut” merkitsee tässä jumalallista ilmoitusta.

”Näin sinä, Isä, olet hyväksi nähnyt” osoittaa toiminnan päämäärän. Jumalallinen ilmoitus merkitsee, että Jumala toimii pelastaakseen ihmisiä. Siinä ilmenee Jumalan rakkaus ihmisiä kohtaan.